

شماره ۵۲

تاریخ ۵۲/۱/۱۴

ضمیمه ۳۳۳

دخارج چارو وزارت

مشهد المال

د سیاسی لویو د پهریت

د حقوق او معاهد اتوط پهریت

ع. ج. عبدالرحمن پروانک سیخ کبر و نازیده فوق الساده افغانی در دملر کد

احتراما ینگار :

قراریک جلال لٹاهی سبق میباشد معاهده بین افغانستان و ایران در باره اب رود غلظت
بتاریخ ۲۲ حوت ۱۳۵۱ بین ج. ج. محمد موسی شلیق صدراعظم و جناب امیر عباس هوید ا
نخست وزیر ایران در قصر استور وزارت امور خارجه با امضاء رسید . معاهده مذکور
جهت طی مراحل قانونی بسسه شورا تقدیم گردیده است .
بضمیمه مشون پستو و درن معاهده مذکور جهت استفادہ سفارتکرای محترم
تقدیم است . متن انگلیسی بعدا تقدیم میگردد با احترام

د کور عبد الواحد کریم
مدیر عمومی سیاسی

معاهده بین
افغانستان و ایران
راجع به
آب رود هلمند (هیرمند)

دولتین افغانستان و ایران با آرزومندی رفع دائمی کلیه اسباب اختلاف
در مورد آب رود هلمند (هیرمند) و به سایقه (بمنظور) حفظ روابط حسنه بین المللی
و احساسات ناشی از برادری و همسایگی تصمیم گرفتند معاهده را باین منظور
منعقد نمایند و نمایندگان ذیصلاح خویش را قرار ذیل تعیین کردند:

از جانب افغانستان:

محمد موسی شفیق صدراعظم افغانستان

از جانب ایران:

امیرعباس هویدا نخست وزیر ایران

و هر دو نماینده اعتبارنامه های خویش را به یکدیگر ارائه نموده و آنرا صحیح و معتبر
شناختند و به موافقت نمودند:

ماده اول

درین معاهده اصطلاحات ذیل معانی آتی را دارند:

الف -

- ۱۱ د مرغومی - جدی (۱۱ د ی) مطابق اول جنوری
- ۱۲ د سلواغی - ۱۲ د لو (۱۲ بهمن) مطابق اول قبروری
- ۱۰ د کب - ۱۰ د حوت (۱۰ اسفند) مطابق اول مارچ
- ۱۲ د وری - ۱۲ د حمل (۱۲ فروردین) مطابق اول اپریل
- ۱۱ د غویی - ۱۱ د ثور (۱۱ اردیبهشت) مطابق اول می
- ۱۱ د غیرگولی - ۱۱ د جوزا (۱۱ خرداد) مطابق اول جون
- ۱۰ د چنگاش - ۱۰ د سرطان (۱۰ تیر) مطابق اول جولای
- ۱۰ د زمری - ۱۰ د اسد (۱۰ مرداد) مطابق اول اگست
- ۱۰ د وزی - ۱۰ د سنبله (۱۰ شهریور) مطابق اول سپتمبر
- ۹ د تله - ۹ د میزان (۹ مهر) مطابق اول اکتبر
- ۱۰ د لرم - ۱۰ د عقرب (۱۰ آبان) مطابق اول نوامبر
- ۱۰ د لیندی - ۱۰ د قوس (۱۰ آذر) مطابق اول دسمبر می باشد.

در سالیهای کبیسه تفاوت یکروز بموجب تقویم هجری شمسی رعایت میشود.

- ب - يك " سال آب " مدتی است از اول اکتوبرالی ختم سپتمبر سال مابعد .
- ج - يك سال نورمال آب عبارت از سالی است که مجموع جریان آب از اول اکتوبر تا ختم سپتمبر سال مابعد در موضع دستگاہ آب شناسی دهرآود بررود هلمند (هیرمند) بالاتراز مدخل بند کجکی چهار میلیون و پنجصد و نود هزار ایکرفیت (۴۵۹۰۰۰۰ ایکرفیت) (۶۶۱۷۱۵ میلیون متر مکعب) اندازه گیری و محاسبه شده است . مقادیر جریان ماهانه سال نورمال در پروتوکول شماره يك منضمه ایمن معاهده ذکر گردیده است .
- د - دستگاہ آب شناسی دهرآود محضاً بحیث (عرفاء بعنوان) شاخص محاسبه جریان - باین منظور که آیا جریان يك سال نورمال را تشکیل میدهد یا نی (پانصد هد) شناخته شده است .

ماده دوم

مجموع مقدار آبی که از رود هلمند (هیرمند) در سال نورمال آب و یا سال مافوق نورمال آب از طرف افغانستان بایران تحویل داده میشود منحصر است بسه اوسط (متوسط) جریان ۲۲ متر مکعب در ثانیه طبق جدول شماره ده راپور کمیسیون دلتای هلمند مورخ ۲۸ فبروری ۱۹۵۱ مطابق تقسیمات ماهانه ایکه در ستون ۲ جدول مندرج ماده سوم این معاهده ذکر شده و یکمقدار اضافی اوسط (متوسط) جریان ۴ متر مکعب در ثانیه متناسب به تقسیمات ماهانه مشمول ستون ۲ که در ستون ۳ جدول مندرج در ماده سوم توضیح گردیده و به ساقه حسن نیت و علایق برادرانه از طرف افغانستان بایران تحویل داده میشود .

ماده سوم

الف - در طرف ماه های سال نورمال آب یا سال مافوق نورمال آب مقادیر معینیه آب از رود هلمند (هیرمند) که در ماده دوم این معاهده تشریح و تعیین گردیده طبق ستون ۴ جدول آتی در بستر رود هلمند (هیرمند) در مواضع ذیل از طرف افغانستان بایران تحویل داده میشود .

۴	۳	۲	۱
تقسیمات اوسط (متوسط) جریان آب به متر مکعب در ثانیه باساس مجموع ستون ۲ و ۳ این جدول یعنی ۲۶ متر مکعب در ثانیه	تقسیمات اوسط (متوسط) جریان آب به متر مکعب در ثانیه باساس ۴ - متر مکعب در ثانیه حسن نیت	تقسیمات اوسط (متوسط) جریان آب به متر مکعب در ثانیه باساس ۲۲ متر مکعب در ثانیه کمیسیون دلتای هلمند	ماه
۰/۷۷	۰/۷۷	۴۲۳	اکتوبر
۱۲۷۲	۱۹۷	۱۰۷۵	نوامبر
۲۳۰۴	۳۵۶	۱۹۴۸	دسامبر
۳۴۶۷	۵۳۲	۲۹۳۵	جنوری
۷۸۱۶	۱۲۰۴	۶۶۱۲	فبروری
۷۳۱۳	۱۱۲۳	۶۱۹۰	مارچ
۳۱۱۱	۴۸۱	۲۶۳۰	اپریل
۹۰۳	۱۳۹	۷۶۴	می
۱۹۷۳	۳۰۲	۱۶۷۱	ژوئن
۱۳۷۲	۲۱۱	۱۱۶۱	جولای
۹۳۷	۱۴۴	۷۹۳	اگست
۲۳۲	۰۳۴	۱۶۸	سپتمبر

مواضع تحویلدهی قرار نذیل اند :

- ۱- در موضعی که خط سرحد رود سیستان را قطع میکند .
- ۲- در دو موضع دیگر بین پایه سرحدی پنجاه و یک و پنجاه و دو که در خلال مدت سه ماه از انفاذ این معاهده توسط کمیساران طرفین با تثبیت فاصله و سمت هر یک از آن دو موضع از یکی از پایه های سرحدی مذکور در جاهیکه خط سرحد در بستر رود هلمند (هیرمند) واقع گردیده تعیین میگردد . تعیین آن دو موضع بعد از تصویب حکومتین (دولتین) نافذ شمرده میشود .

ب- طرفین در مواضعی که در فقره الف این ماده تذکار یافته تاسیسات مشترک و مناسب که شرائط آن مورد قبول طرفین باشد اعمار (احداث) والات لازمه در آن نصب مینمایند تا مقادیر معینه آب مندرج مواد این معاهده بصورت موثر و دقیق مطابق به احکام این معاهده اندازه گیری و تحویل شود .

ماده چهارم

در سالهائیکه در اثر حوادث اقلیمی مقدار جریان آب از سال نورمال آب کمتر باشد و ارقام اندازه گیری دستگاه آب شناسی در هر اود جریان مربوط به ماه های قبل ماه مورد بحث را نسبت به ماه های مشابه سال نورمال آب مقدار کمتری نشان دهد ارقام مندرج در ستون ۴ جدول ماده سوم به تناسبی که جریان واقعی ماه های ماقبل همان سال آب سال (در این صورت جریان ماه مارچ ماقبل الی ماه مورد بحث) با ماه های مشابه سال نورمال آب دارد برای ماه های آینده همان سال آب تعدیل مییابد و مقادیر تعدیل شده در مواضع مندرج ماده سوم بایران تحویل داده میشود.

هرگاه در تیرف، یکی از ماه های آینده بعد از ماه مورد بحث دستگاه آب شناسی در هر اود مقدار آبی برابر یا مازاد بر آب ماه مشابه سال نورمال را نشان دهد آب ماه مورد بحث طبق ستون ۴ جدول ماده سوم تحویل میشود.

ماده پنجم

افغانستان موافقت دارد اقدام نکند که ایران را از حقا به آن از آب رود هلمند (هیرمند) که مطابق احکام مندرج مواد دوم و سوم و چهارم این معاهده تشبیت و محدود شده است بخصاً یا کلاً محروم سازد.

افغانستان با حفظ تمام حقوق بر باقی آب رود هلمند (هیرمند) هر طوریکه خواسته باشد از آن استفاده مینماید و آنرا بمصرف میرساند.

ایران هیچگونه ادعائی بر آب هلمند (هیرمند) بیشتر از مقدار پیریکه طبق این معاهده تشبیت شده است ندارد - حتی اگر مقدار آب بیشتر در دلتای سفلی هلمند (هیرمند) میسر هم باشد و مورد استفاده ایران هم بتواند قرار گیرد.

ماده ششم

افغانستان اقدامی نخواهد کرد که حقا به ایران برای زراعت بطور کلی نامناسب شود یا بمواد شیمیائی حاصله از فاضل آب صنایع به حدی آلوده شود که با آخسبترین روشهای فنی معمول قابل تصفیه نبوده استعمال آن برای سروریات مدنی نامکن و مضر گردد.

ماده هفتم

هر نوع ابنیه فنی مشترک که اعمار (احداث) آن بمنظور استحکام بستر رود در مواضعی که خط سرحد در بستر رود هلمند (هیرمند) واقع گردیده لازم دیده شود بعد از موافقت طرفین بر شرایط و مشخصات آن میتواند احداث گردد.

ماده هشتم

هر يك از طرفين يكفر كميسار و يكفر معاون كميسار از بين اتباع خود تعيين خواهند نمود تا در اجراء احكام اين معاهده از (جانب) دولت خود نمايندگى كنند. حوزه صلاحيت و وظائف اين كميسارها در پروتوكول شماره يك ضميمه اين معاهده تعيين گرديده است.

ماده نهم

در صورت بروز اختلاف در تعبير يا تطبيق (اجراء) مواد اين معاهده طرفين اولاً از طريق مذاكرات دبلوماسيكيه - ثانياً از طريق صرف مساعي جميله مرجع ثالث براي حل اختلاف سعي خواهند كرد و در حاليكه اين دو مرتبه به نتيجه نرسد اختلاف مذكور بر اساس مواد مندرج در پروتوكول شماره ۲ ضميمه اين معاهده به حكمت محول ميشود.

ماده دهم

افغانستان و ايران قبول دارند كه اين معاهده ممل (بيانگر) موافقت كامل و دائمي دولتين ميباشد و احكام اين معاهده محض (صرفاً) در داخل حدود محتويات آن اعتبار دارد و تابع هيچ اصل (پرنسيپ) يا سابقه (پرسدنت) موجود يا آينده نميباشد.

ماده يازدهم

هرگاه خشكسال مد هشت يا بروز حالات مجبره (فورس ماژور) رسيدن آب را به دلتاي هلمند (هلمند) موقتاً ناممكن سازد كميساران طرفين فوراً بمشوره پرداخته پلان (طرح) عاجل لازمه را بمنظور رفع مشكلات وارده يا تخفيف آن تهيه و به حكومتين (دولتين) مربوطه خريش پيشنهاد مينمايند.

ماده دوازدهم

اين معاهده از تاريخي نافذ ميگردد كه اسناد ممدقه پس از طي مراحل قانوني آن بين دولتين مبادله شود.

اين معاهده بزبانهاي پشتو - دري (فارسي) و انگليسي هر يك در دو نسخه تنظيم گرديده و داراي اعتبار مساوي ميباشند. در موقع صرف مساعي جميله مرجع ثالث

پروتوکول شماره پنجاه و یک

در باره صلاحیت و وظائف کمیساران
ضمیمه معاهده افغانستان و ایران راجع
به آب رود هلمند (هیرمند)

ماده اول

مقصد از معاهده در این پروتوکول معاهده افغانستان و ایران راجع به آب
رود هلمند (هیرمند) که بتاريخ
بین دولتین با منتهای رسیده میباشد .

ماده دوم

هر یک از طرفین معاهده از اتباع خود یک نفر کمیسار و یک نفر معاون کمیسار
تعیین مینماید . کمیسار و معاون وی در تطبیق (اجرای) احکام معاهده راجع به
تحویل آن مقدار آب از هلمند (هیرمند) بایران که در معاهده تعیین گردیده از حکومت
(دولت) خود نمایندگی میکنند .

ماده سوم

الف - کمیسارها از بهترین مامورین عالیرتبه منصوب میشوند .
ب - هر یک از کمیساران میتواند در اجرای وظائف خویش از خدمات دو نفر مشاور
که از تبعه مملکت خود باشد استفاده نماید .
ج - تامین مصارف (هزینه) کمیساران - معاونین و مشاوریین بعهده حکومت (دولت های)
متمنوعه شان میباشد .

ماده چهارم

کمیساران در کلیه مسائل ناشی از اجرای این پروتوکول نماینده دولت خود میباشد
و در امور مربوط باین پروتوکول بین دولتین بحیث (بعنوان) مامورین ارتباط اجرای وظیفه
مینمایند .

ماده پنجم

در سالی که بر حسب شرح ماده چهارم معاهده مقدار جریان آب کمتر از
سال نورمال آب باشد و کمیسار جانب ایرانی راجع بجریان آب بالاتر از مدخل
بند کجکی برود هلمند (هیرمند) در دستگاه آب شناسی در اوایل معلومات
گردد جانب افغانی ارقام مربوطه را که توسط آن دستگاه ثبت شده است بدسترس وی
میگذارد . در اثرتقاضای کمیسار ایرانی کمیسار افغانی راپور ماهانه جریان آب را

در دستگاه دهرآود ثبت گردیده بوی ارائه میدارد . در صورت تقاضای کمیسار ایرانی کمیسار افغانی با وی همکاری خواهد نمود تا جریان آب را در دستگاه دهرآود مشاهده اندازه گیری نماید .

تبصیره جدول تقسیمات جریان ماهانه سال نورمال آب قرار ذیل است :

ایکرفیت	۱۵۴۰۰۰	اکتوبر
ایکرفیت	۱۷۲۰۰۰	نوامبر
ایکرفیت	۱۷۶۰۰۰	دسمبر
ایکرفیت	۱۷۸۰۰۰	جنوری
ایکرفیت	۲۰۸۰۰۰	فبروری
ایکرفیت	۵۹۲۰۰۰	مارچ
ایکرفیت	۱۱۵۸۰۰۰	اپریل
ایکرفیت	۱۰۳۳۰۰۰	مئی
ایکرفیت	۴۴۱۰۰۰	جون
ایکرفیت	۲۱۱۰۰۰	جولای
ایکرفیت	۱۳۷۰۰۰	اگست
ایکرفیت	۱۲۵۰۰۰	سپتمبر
ایکرفیت	۴۵۹۰۰۰	مجموع

ماده ششم

کمیساران افغانی و ایرانی در مواضع تحویلدهی مندرج ماده سوم معاهده در مورد اندازه گیری و تحویلدهی آب مطابق احکام معاهده و مواد این پروتوکول مشت رکا اقدام مینماید .

ماده هفتم

کمیساران افغانی و ایرانی " کمیته مشترک کمیساران " را تشکیل میدهند که منبهد بنام " کمیته مشترک " یاد میشود . این کمیته بمنظور حل و فصل سریع مسایل ناشی از اجرای و شائقی که بموجب این پروتوکول بعهدده آنها محول گردیده سعی خود را بکار خواهد برد و تصمیم آن در حدود صلاحیت آن لازم الاجرا خواهد بود .

ماده هشتم

کمیته مشترک جلسات عادی خویش را در اوقات معینه که توسط آن کمیته تعیین میگردد دایر مینماید. در حالات عاجل هر یک از کمیساران میتوانند دایر شدن جلسه مخصوص کمیته مشترک را تقاضا نمایند. کمیته مشترک جلسات عادی خود را در کابل یا زرنج افغانستان یا در تهران یا زابل ایران هر یک که مورد موافقت آن قرار گیرد دایر میسازد. جلسه مخصوص کمیته در محلی از محلات متذکره فوق که در درخواست جلسه مذکور از آن نام برده شده دایر میگردد.

ماده نهم

کمیسیون گزارش فعالیت‌های سال آب ماقبل کمیته مشترک را به حکومت‌های (دولت‌های) مربوطه خویش قبل از اول نوامبر هر سال تسلیم مینمایند. کمیساران میتوانند در هر موقع دیگری که مناسب بدانند گزارش‌های دیگری در داخل حدود وظائفشان که در این پروتوکول تعیین شده به حکومت‌های (دولت‌های) مربوطه خویش تسلیم نمایند.

ماده دهم

الف - هر یک از طرفین معاهده هیأتی را تحت ریاست وزیر تکفل (مسئول) امور استفاده از آب تعیین مینمایند. مجموع هیأتین دو طرف "کمیته وزراء" را تشکیل میدهد.

ب - کمیته وزراء در اثر تقاضای یکی از حکومتین (دولتین) جلسه خود را دایر میکند. کمیته وزراء ملاحظیت دارد تا بحل مشکلاتیکه از تطبیق (اجرای) این پروتوکول بروز نماید بپردازد. کمیته مشترک به تطبیق (اجرای) فیصله‌های (تصمیم‌های) کمیته وزراء مکلف میباشد.

ج - در حالات عاجل یا حینیکه اعضای کمیته مشترک نتوانند بموافقه برسند هر یک از کمیساران میتوانند از حکومت (دولت) خود بخواهد تا دایر شدن جلسه کمیته وزراء را تقاضا نماید.

د - کمیته مشترک و کمیته وزراء طرز العمل جلسات مربوطه خود را وضع مینمایند.

ماده یازدهم

در صورت عدم موافقت کمیته وزراء طرفین کمیته بحکومت‌های (دولت‌های متبوعه) شان راپور ارائه خواهند نمود تا از مجرای دیپلوماسی بین حکومتین (دولتین) راه حلی جستجو شود.

فیصله ایکه (تصمیمی که) از طرف کمیته ها و یا از مجرای دیپلوماسی صورت میگیرد باید در داخل حدود معاهده و این پروتوکول بوده با هیچ حکم از احکام آن تناقض نداشته باشد. تصمیمی را که آنها اتخاذ مینمایند و هر اقدامی که از جانب آنها بعمل میاید به هیچوجه سابقه (پرسدنت) ایرا بوجود نمیآورد.

ماده دوازدهم

هزگونه تعدیل - تفسیر یا تجدید نظریکه در این پروتوکول با موافقت طرفین معاهده وارد شود به هیچوجه بر معاهده یا پروتوکول شماره ۲ منضمه تأثیر ندارد.

ماده سیزدهم

این پروتوکول جزء لاینفک معاهده بین افغانستان و ایران راجع به آب رود هلمند (هیرمند) که در شهر بتاریخ امضاء گردیده میباشد و از تاریخ انفاذ معاهده مرعی الاجرا است.

این پروتوکول به زبانهای پشتو - دری (فارسی) و انگلیسی هر یای در دو نسخه تنظیم گردیده و دارای اعتبار مساوی میباشد. در موقع صرف مساعی جمیله مرجع ثالث و رجوع به حکمیت به متن انگلیسی مراجعه میشود.

در شهر بتاریخ هجری شمسی مطابق
میلا دی امضاء گردید.

از جانب ایران

از جانب افغانستان

امیر عباس هویدا

محمد موسی شفیق

نخست وزیر

صدراعظم

پروتوکول شماره ۲

درباره حکمیت

ضمیمه معاهده افغانستان و ایران

راجع به آب رود هلمند (هیرمند)

ماده اول

مقصد از معاهده در این پروتوکول معاهده افغانستان و ایران در مورد آب رود هلمند (هیرمند) که بتاريخ بین دولتین با مضاء رسیده است میباشد.

ماده دوم

در صورت بروز اختلاف در تعبیر (اجرای) مواد معاهده در حالیکه بموجب ماده نهم آن مذاکرات دپلوماتیک یا بعداً صرف مساعی جمیله مرجع ثالث به حل اختلاف انجام نیابد اختلاف به حکمیت محول خواهد گردید.

ماده سوم

در صورتیکه یکی از طرفین معاهده بعد از طی مراحل دوگانه مندرج ماده دوم این پروتوکول ارجاع اختلاف را به حکمیت لازم بیند طرف مذکور با توضیح نقطه یا نقاط معینه مورد اختلاف اولاً در خواست تشکیل هیات حکمیت (دریافت حقائق) را طبق محتویات ماده چهارم این پروتوکول و ثانیاً در صورت لزوم تشکیل دیوان حکمیت را مطابق محتویات ماده پنجم این پروتوکول بوسیله یادداشت دپلوماتیک با اطلاع طرف دیگر میرساند.

ماده چهارم

نمایندهای طرفین در ظرف سه ماه بعد از وصول یادداشت دپلوماتیک که در ماده سوم این پروتوکول تذکار یافته جلسه دایر و برای حصول موافقت راجع به ترکیب هیات حکمیت (دریافت حقایق) و طرز العملی که هیات مذکور از آن پیروی نماید سعی میورزند. در صورتیکه چنین هیاتی بوجود آید و نتیجه گیری و توصیه های آن مسرور موافقت دولتین قرار گیرد موضوع حل شده پنداشته میشود.

ماده پنجم

در صورتیکه طرفین به اساس ماده چهارم این پروتوکول در باره نتیجه گیری و توصیه های هیات حکمیت (دریافت حقایق) به موافقت نرسند نقطه یا نقاط اختلاف بدیوان حکمیتی که از سه عضو ترکیب یافته و تشکیل آن قرار آتی صورت میگیرد تقدیم خواهد شد. الف - هر یک از طرفین بکفرا از اتباع خود را بعنوان حکم تعیین مینماید. ب - حکم سوم که رئیس دیوان حکمیت میباشد در ظرف سه ماه بعد از تعیین اعضای

که با سایر فقره الف این ماده صورت میگیرد بموافقت طرفین تعیین میشود . در صورتیکه حکم سوم در ظرف سه ماه انتخاب نگردد طرفین یا یکی از طرفین از سرمنشی (دبیرکل) سازمان ملل متحد تقاضا مینماید تا حکم سوم را تعیین کند . رئیس دیوان حکمیت که بموجب فقره ب هذا انتخاب میشود اتر میان اتباع کشوری خواهد بود که با افغانستان و ایران مناسبات دوستانه داشته ولی با هیچیک از این دو کشور دارای منافع مشترک نباشد .

ج - دیوان حکمیت به اتفاق نظر طرفین برای اجرای امور خویش طرز العمل لازم و مؤثر که که با احکام معاهده و پروتوکول شماره یک و این پروتوکول موافق باشد وضع میکند و در اجرای امور محوله مطابق به معاهده و در داخل حدود آن سعی میورزد .

د - دیوان حکمیت یک نسخه فیصله نامه (رای) صادره خویش را که بدلیل کتبی تأیید شده باشد بدست رس طرفین میگذارد .

ه - فیصله (رای) صادره دیوان حکمیت قطعی و لازم الاجرا است .

ماده ششم

هرگاه عضوی از اعضای هیات حکمیت (دریافت حقایق) مندرج ماده پنجم این دیوان حکمیت مندرج ماده پنجم این پروتوکول نظیر بدلیلی از وظایف بازماند به ترتیبی که وی قبلاً تعیین یا انتخاب شده بود تعویض میگردد . در آن صورت جلسات بعدی زمانی دوباره دایر میگردد که عضو جدید الانتصاب یا جدید الانتخاب موقع و وقت لازمه برای آشنائی کامل با همه گزارشات که قبل از تعیین یا انتخابش صورت گرفته یافته باشد .

ماده هفتم

مصارف یا (هزینه های) هر حکم از جانب دولتی که حکم را تعیین نموده پرداخته میشود و مصارف (هزینه های) حکم سوم را طرفین مساویانه میپردازند .

ماده هشتم

هرگونه تعدیل - تغییر یا تجدید نظری که در این پروتوکول (با موافقت طرفین معاهده) وارد شود به هیچوجه بر معاهده یا پروتوکول شماره یک منضمه تأثیر ندارد .

ماده نهم

این پروتوکول جزء لاینجزای معاهده بین افغانستان و ایران راجع به آب رود هلمند (هیرمند) که در شهر بتاریخ امضاء گردیده میباشد و از تاریخ انقضاء معاهده مرعی الاجرا است .

این پروتوکول به زبانهای پشت و - دری (فارسی) و انگلیسی هر یک در دو نسخه
تتالیف گردیده و دارای اعتبار مساوی میباشند. در موقع صرف مساعی جمیله مرجع ثالث و
رجوع به حکمیت به متن انگلیسی مراجعه میشود.

هجری شمسی مطابق

بتاریخ

در شهر

میلادی امضاء گردید.

از جانب ایران

از جانب افغانستان

امیر عباس هویدا

محمد موسی شفیق

نخست وزیر

صدراعظم